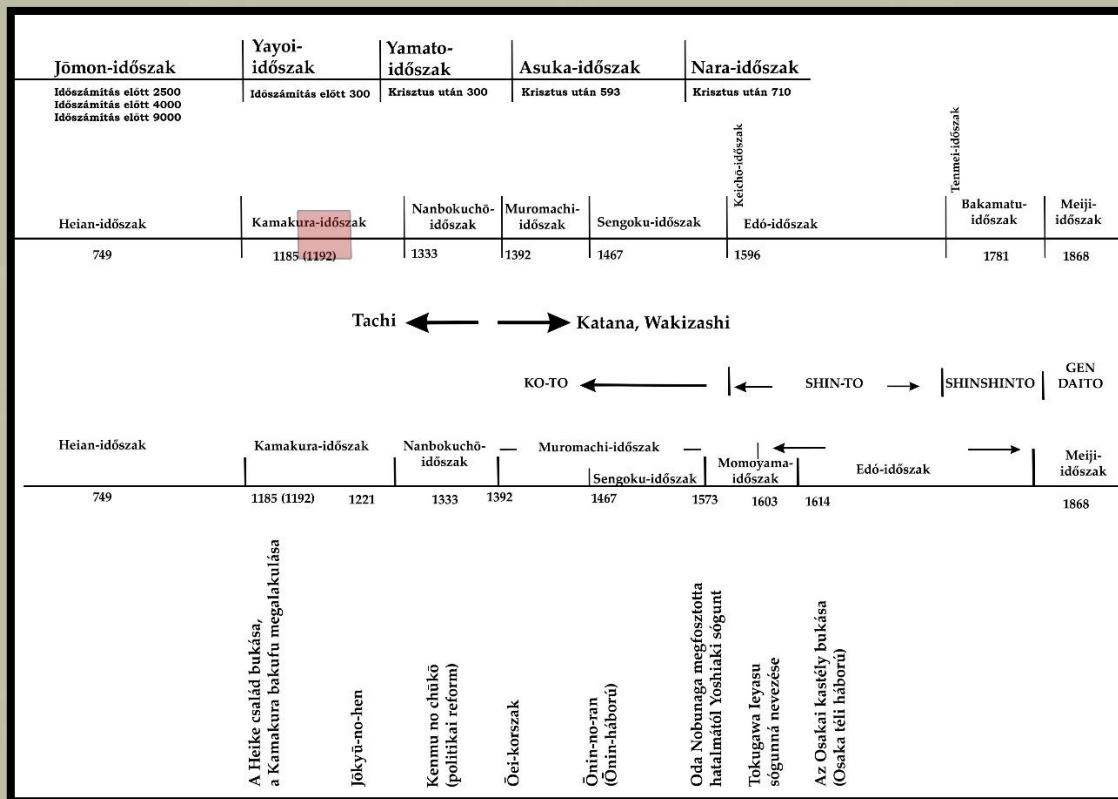

Közép *Kamakura*-időszak

Bizen iskola (中期備前伝).

A Bizen-iskola kialakulása a Kamakura-korszakban

A korai *Kamakura*-korszakban a *Bizen* (備前) iskola számos kiemelkedő kardkovácsa tevékenykedett. Műveik stílusa azonban több vonásában hasonlított a *Yamashiro*-iskola munkáira, ezért e korszak mestereit gyakran *Ko-Bizen* (古備前), azaz „régibizen” néven említik.

A *Bizen*-iskola jellegzetes stílusa a középső *Kamakura*-korszakban alakult ki. A *Bizen* tartomány különösen kedvező adottságokkal rendelkezett a kiváló minőségű kardok előállításához: a terület gazdag volt kitűnő minőségű vasércben, és bőséges mennyiségű tűzifa állt rendelkezésre a kovácműhelyek számára.

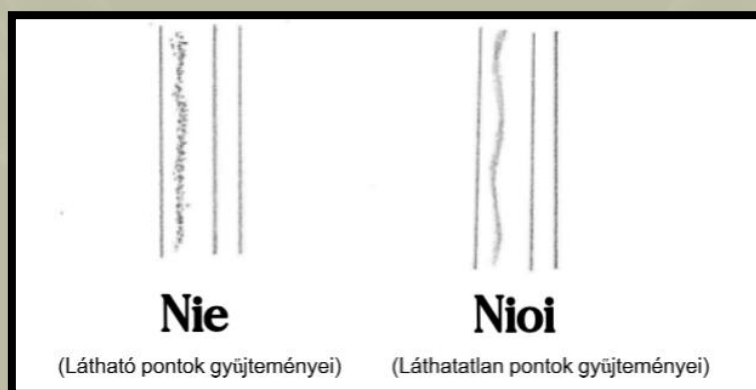
Földrajzi elhelyezkedése lehetővé tette, hogy különböző régiókból érkezzenek mesterek és kereskedők, ami élénk szakmai központtá tette a tartományt.

A kedvező körülmények következtében számos kardkovács telepedett meg itt, és nagy mennyiségben készítettek kardokat. Az egymás közötti versengés a minőség folyamatos emelkedését eredményezte, így a *Bizen*-iskola pengéinek átlagos színvonala gyakran magasabb volt más iskolákénál. Ugyanakkor éppen a sok kiváló mester és az apró, finom stílusbeli eltérések miatt a *Bizen*-kardok pontos megítélése és besorolása gyakran nehéz feladat a szakértők számára.

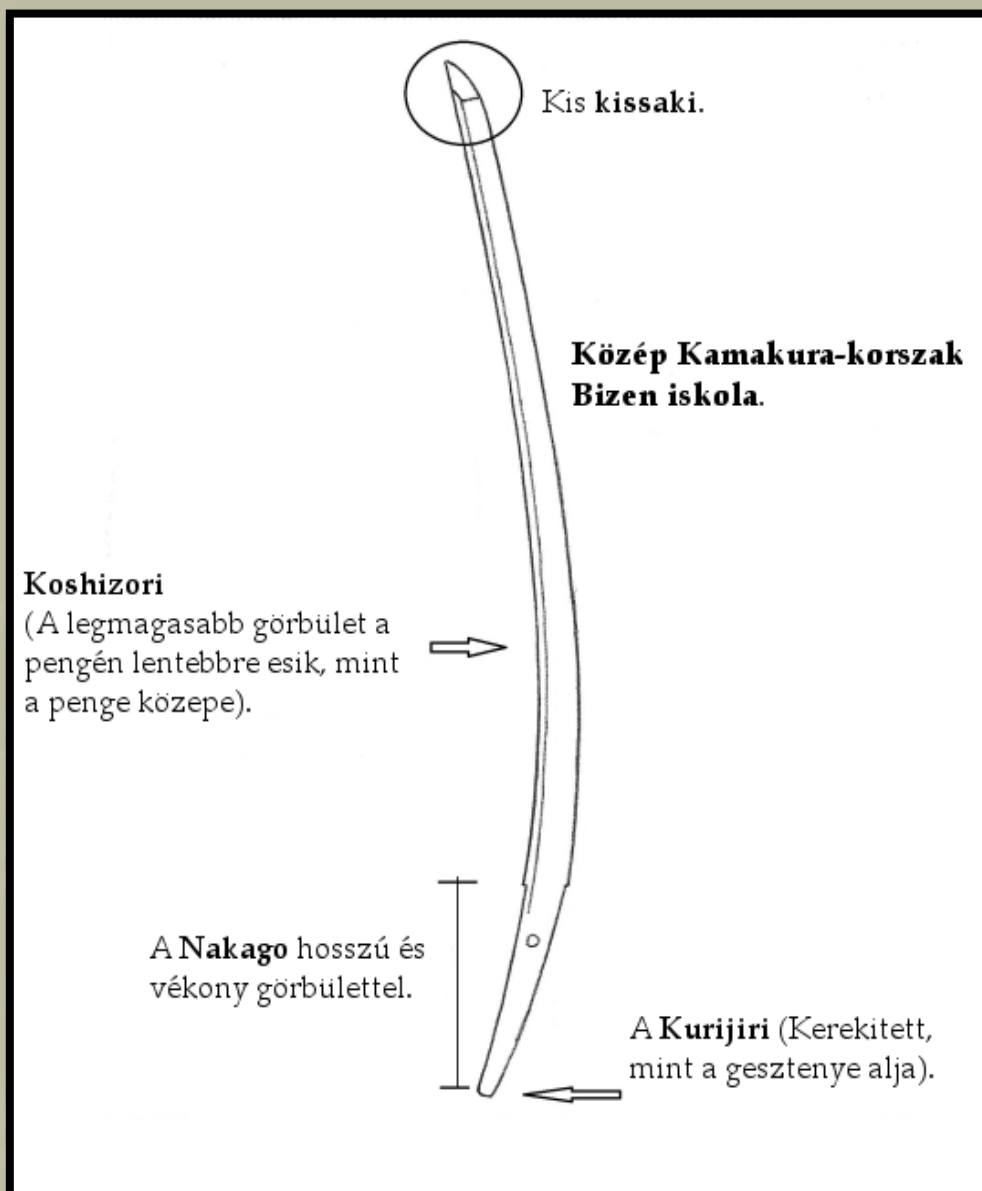
A Bizen-iskola legjellegzetesebb stílusjegyei

A *Bizen*-iskola pengéire leginkább a következő három jellemző vonás érvényes:

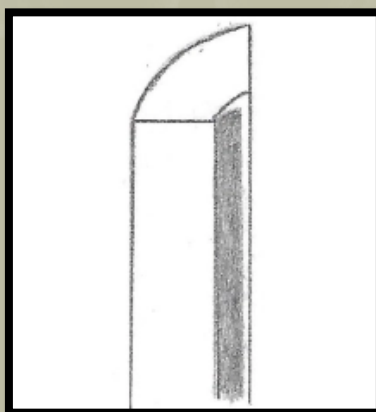
- 1. Nioi-alapú hamon** – A *nioi*-alapon edzett vonal apróbb, finomabb szemcsézettségű, mint a *nie*-alapú edzésnél. A *nioi* szemcséi olyan kicsik, hogy a minta szinte folyamatos vonalnak tűnik. Technikai szempontból a *nioi* és a *nie* edzési eljárása azonos, a különbség elsősorban a kristályos szemcsék méretében és megjelenésében rejlik. (Lásd az alábbi ábrát.)
- 2. Ji-hada** (地肌 – a penge felülete) – A penge anyagának felszíne lágy, selymes hatású.
- 3. Utsuri** (映り – felületi tükröződés) – A *ji-hada* felületén gyakran megfigyelhető halvány, tükröződésszerű mintázat, amely a penge különleges edzési sajátosságainak egyik megkülönböztető jegye.

Sugata (姿 – alak) – A penge hossza általában körülbelül 84 cm (\pm néhány centiméter). Kissé széles és erőteljes megjelenésű, görbülete többnyire *koshizori* (腰反), vagyis a legmélyebb ív a penge alsó részén helyezkedik el. A keresztmetszeti vastagság átlagos, a *kissaki* pedig kisméretű.

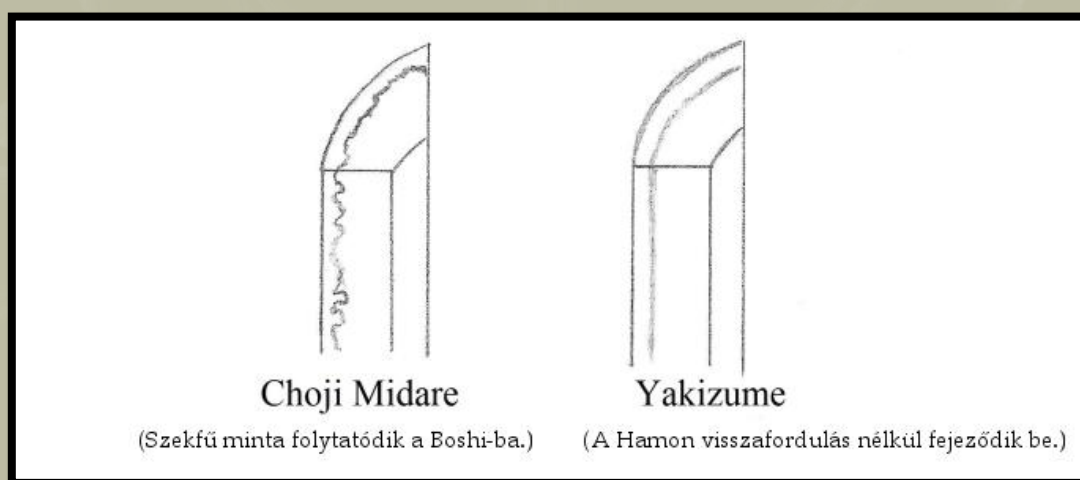
Horimono (彫物 – metszet) – A metszetek ritkák. A *hi* (vércsatorna) csúcsának vonala egészen a *ko-shinogi*-ig terjed, kitöltve az egész területet.

Nakago (茎 – markolattüske) – Hosszú és vékony, enyhe görbülettel. A *nakago* vége lekerekített, gesztenye (*kuri*) aljára emlékeztető formával, amelyet *kurijiri*-nek neveznek. (Lásd a kard fenti ábráját.)

Hamon (刃文 – edzett terület mintázata) – *Nioi* alapú. Az edzett terület széles, és a szélessége egyenletes a penge teljes hosszában. A *midare* (szabálytalan hullámos minta) mérete szintén egyenletes.

Boshi (帽子 – a penge csúcsának edzett mintázata) – Az edzett minta a penge csúcsán is folytatódik, és gyakran *chōji-midare* (szegfűszeg alakú hullámos minta) vagy *yakizume* formában jelenik meg.

Ji-hada – Finom, gondosan kovácsolt szerkezet, amely puha hatást kelt. A felületen kisebb és nagyobb, fahasábokra emlékeztető mintázatok váltakoznak. Megfigyelhető rajta a *chikei* (a *nie* szemcsék összetömörödéséből adódó sötét vonalak) és az *utsuri* (felhőszerű tükröződés) jelensége, melyek a *Bizen* iskola kiváló kovácstechnikáját tükrözik.

A *Bizen*-iskola kardkovácsai a középső *Kamakura*-korszakban:

- *Fukuoka Ichimonji* (福岡一文字) csoport – *Norimune* (則宗), *Sukemune* (助宗)
- *Yoshioka Ichimonji* (吉岡一文字) csoport – *Sukeyoshi* (助吉), *Sukemitsu* (助光)
- *Shō-Chū Ichimonji* (正中一文字) csoport – *Yoshiuji* (吉氏), *Yoshimori* (吉守)
- *Osafune* (長船) csoport – *Mitsutada* (光忠), *Nagamitsu* (長光), *Kagemitsu* (景光)
- *Hatakeda* (畠田) csoport – *Moriie* (守家), *Sanemori* (真守)
- *Ugai* (鶺鴒) csoport – *Unshō* (雲生), *Unji* (雲次)

E mesterkovácsok a középső *Kamakura*-kor *Bizen* tartományának legjelentősebb műhelyeiben tevékenykedtek, és alkotásaik a korszak fegyverkészítésének csúcsát képviselték. Műveik legfőbb ismertetőjegyei közé tartozik a finom, *nioi*-alapú edzett vonal, a lágy hatású *ji-hada*, valamint az elegáns *utsuri*, amelyek együttesen a korszakra jellemző magas szintű esztétikai kifinomultságot és kimagasló technikai tökélyt tükrözik.

Ichimonji a Sano Muzeumból (használati engedély megadva).

Original source: <https://studyingjapanesewords.com/2017/12/23/10-middle-kamakura-period-bizen-school/>

2. rész.

A *Kamakura*-korszak középső időszaka jelentette a *Bizen Den* fénykorát. Más régiókban a kardok stílusa gyakran tükrözte a helyi társadalmi igényeket és politikai viszonyokat, ám a *Bizen* kardok saját, jellegzetes stílust képviseltek, melyet ez a körülmény alig befolyásolt a korszak során. A *Bizen* tartományból származó kardokat az ország szinte minden részéről kereslet övezte, ezért a helyi kovácsok olyan fegyvereket készítettek, amelyek széles körben kedveltek és elfogadottak voltak.

A *Bizen Den* általános stílusjegyei a következőkben foglalhatók össze:

- Formájuk, a penge szélessége, a test vastagsága, valamint az edzett vonal kialakítása többnyire szabványos, a megszokott keretek között mozog, ritkán térnek el jelentősen az átlagtól.
- Az edzett vonal jellemzően *nioi* alapon készült, finom, lágy hatású, amelyet a puha tapintású *ji-gane* (acélfelület) és a jellegzetes, felhőszerű árnyék, az *utsuri* kísér.
- Az edzett vonal szélessége általában egyenletes, sem túl széles, sem túl keskeny, harmonikus összhangot teremtve a penge többi részével.

E tulajdonságok révén a *Bizen* kardok esztétikai és műszaki értelemben is kiemelkedő helyet foglaltak el a korszak japán fegyverkészítésében.

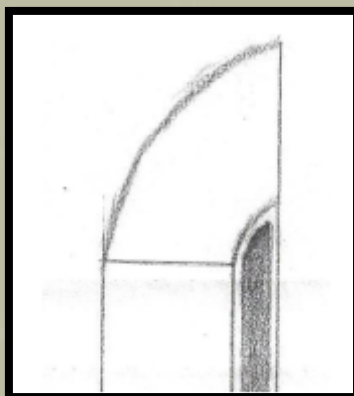
Fukuoka Ichimonji csoport

A *Fukuoka Ichimonji* csoport legjelentősebb kardkovácsai közé tartozott *Fukuoka Ichimonji Norimune* (福岡一文字則宗) és *Fukuoka Ichimonji Sukemune* (福岡一文字助宗). Ők ketten a csoport fő mesterei voltak. Ebből a csoportból összesen hat kovács – köztük *Norimune* és *Sukemune* – megkapta a „*Gobankaji*” kitüntetést *Gotoba* császártól (後鳥羽上皇), ami a legmagasabb elismerésnek számított.

Érdekességként megemlíthető, hogy *Fukuoka Ichimonji Muneyoshi* munkáját *Mori Sensei* óráján láthattam 1972. június 25-én. Jegyzeteim szerint a penge felületén jelentős mennyiségű *utsuri* (árnyék) volt megfigyelhető, amely a csoport munkásságának jellegzetes esztétikai vonása.

Sugata (forma): A *Fukuoka Ichimonji* kardok formája általában kecses és előkelő, jól arányozott. A penge felső és alsó szélessége közötti különbség nem jelentős. Előfordul, hogy a *kissaki* formája az *Ikubi-kissaki*-hoz hasonló, amely zömök, erőteljes megjelenést kölcsönöz a penge végének.

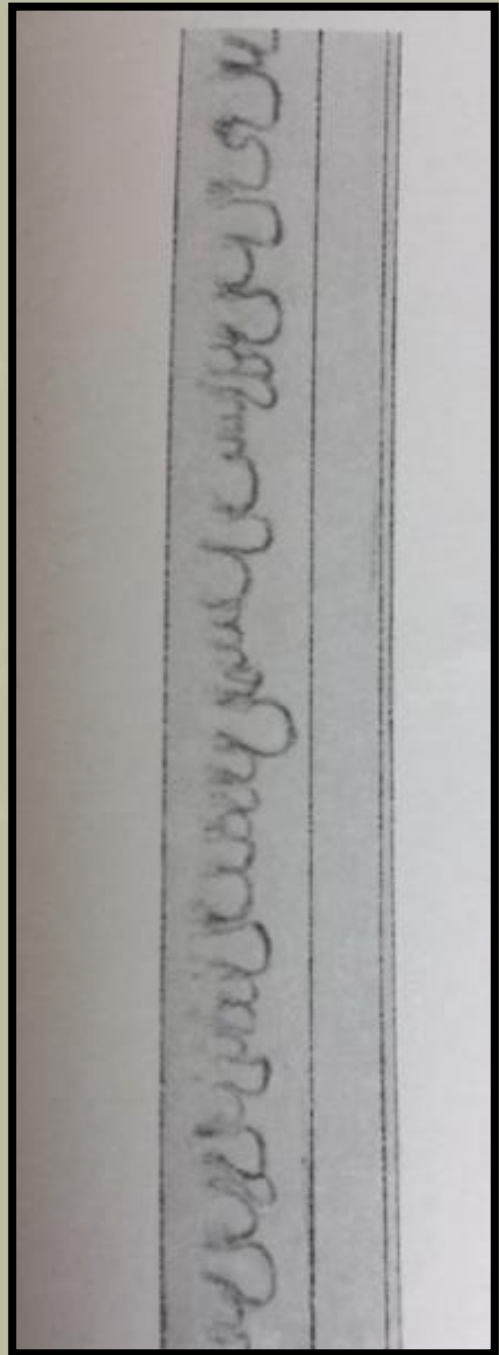
Hi és vésetek: A *hi* (barázda) hegye követheti a *ko-shinogi* vonalát, azaz a penge gerincéhez simulva halad (lásd a megfelelő ábrán). A *hi* vége a *machi* alatt négyzet alakban zárul, vagy esetleg *kakinagashi* formában folytatódik, amely egy szabadon áramló, elmosódó végződést jelent.

Hamon: A temperált vonal széles *Ichimonji-choji* típusú, ami azt jelenti, hogy a penge alsó részétől felfelé az edzett vonal szélessége viszonylag állandó marad. A *hamon* mintázata elől és hátul azonos. Jellemző rá az *O-choji-midare* (nagy, szegfűszegszerű hullámos minta) és a *Juka-choji*, amely egy erőteljesen csavart, változatos *choji*-formát takar. A *hamon nie*-alapú, finom szemcsés szerkezetű. Gyakran megfigyelhető a temperált vonal körül *inazuma* (villámszerű vonalak) és/vagy *kinsuji* (aranyszálak) jelenléte, amelyek tovább gazdagítják a mintázatot.

Boshi: A *hamon* mintázata követi a penge hegyének alakját, és a *boshi* területen folytatódik. Végződése általában *yakizume*, de előfordulhat enyhe elfordulás vagy visszahajlás is. Ritkábban megjelenik az *O-maru* (nagy kerekített) *boshi* forma.

Jihada: A *jihada* finoman kidolgozott és lágy vizuális hatású, amely elsősorban az *itame* (faerezethez hasonló) mintázatból áll. A penge felületén bőségesen megjelenik az *utsuri*, azaz a felhőszerű árnyék vagy halvány tükröződés, amely a pengének mélységet és különleges esztétikumot kölcsönöz.

Ichimonji

Ez a penge *O-suriage* típusú, ami azt jelenti, hogy jelentősen le lett rövidítve. Ezt alátámasztja, hogy a *hi* (vésés) a *nakago* (markolatrészt) belsejében is folytatódik, ami egyértelműen jelzi a penge hosszának későbbi megváltoztatását.

Sano Museum Katalogus (佐野 美術館) Engedély megadva.

Original source: <https://studyingjapanesewords.com/2019/01/26/10part-2-middle-kamakura-period-bizen-den-%e9%8e%8c%e5%80%89%e4%b8%ad%e6%9c%9f%e5%82%99%e5%89%8d%e4%bc%9d%ef%bc%89/>